

УДК 378.091:352.07

Є.М.Хриков, Н.С.Васиньова, О.І.Кравченко

ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ З ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ

Децентралізації влади є однією з найвагоміших реформ в Україні. Успішна робота громад на місцях, забезпечення ефективної діяльності у соціальних напрямках (постачання води, тепла, утримання будинків та прибудинкових територій, використання комунального майна, проведення державних закупівель тощо), безумовно, забезпечить успішний розвиток окремих територій та зрештою країни загалом. Але сучасні зміни вимагають налагодження партнерських відносин, створення умов плідної взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад, що є запорукою подальшої децентралізації державного управління та в сукупності – базою, без якої країна далі не зможе рухатися.

Вітчизняні вчені спрямовують свої дослідження здебільшого на аналіз трансформаційних процесів вищої освіти України, правових аспектів системи надання освітніх послуг на рівні громадських організацій, залучення громадян до розробки та прийняття управлінських рішень: А.Кавунець, А.Ланова, О.Гуменна, О.Черній, Л.Грегуркова. Останнім часом у науковій літературі активно обговорюються питання розвитку освіти в територіальних громадах, створення органів управління (Н.Клокар, Г.Науменко, Л.Гунько та ін.), опис практичного досвіду опрацювання освітніх стратегій (В.Мархлевські, О.Процак), а також проблема взаємодії ЗВО та роботодавців (С.Безвух, О.Допілко, І.Мазур та ін.). Крім того, міжнародний досвід співпраці університетів та бізнесу, досвід України у співпраці ЗВО та компаній досліджували А.Данилов, А.Зінченко, І.Поправка, М.Саприкіна, В.Столбов, Н.Шевелев, О.Янковська та ін. Але незважаючи на зростання наукової діяльності в цій галузі, існує відносна відсутність практично спрямованих досліджень, зосереджених на процесах (завданнях), за допомогою яких кафедри ЗВО будують сприятливі зв'язки, необхідні для ефективного партнерства. Отже, проблема встановлення партнерських відносини територіальних громад із закладом вищої освіти сьогодні не знайшла свого висвітлення.

Метою тез є: окреслення діяльності кафедри із забезпечення взаємодії з громадами (на прикладі кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами Навчально-наукового інституту публічного управління, адміністрування та післядипломної освіти ДЗ

«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»). Рівень взаємодії між територіальними громадами та закладів вищої освіти сьогодні не реалізуються повною мірою, навіть можна зазначити, що практично не існує співпраці між університетами та громадами. Бар'єрів щодо встановлення навіть діалогу з метою налагодження співпраці достатньо. До них можна віднести: відсутність досвіду взаємодії між ЗВО та громадами; неготовність співробітників, зокрема керівництва до подолання на цьому шляху певних труднощів; невідповідність кадрового складу як територіальних громад, так і закладів освіти до нововведень тощо. Отже, загалом чинників гальмування цього процесу безліч, але у межах університету до одного з них можна віднести недостатній рівень спрямованості діяльності кафедр задля забезпечення взаємодії з громадами, що належить до однієї з ключових проблем її встановлення. Досягнення стратегічної мети кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами щодо зайняття провідного місця серед споріднених кафедр регіональних ЗВО дозволить перемагати у конкурентній боротьбі та забезпечувати якість освітньої та наукової роботи [2]. Тому, у межах діяльності кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами стає актуальним питання взаємодії з територіальними громадами, що передбачає наступні завдання:

1. Опитування керівників ТГ та магістрантів про наявні проблеми (потреби) громад для їх врахування в навчальному процесі, розробці курсів, побудови занять.

2. Опитування керівників ТГ щодо пріоритетних, на їх думку, спеціальностей, переліку навичок, компетенцій, якими має володіти слухач після закінчення магістратури.

3. Оновлення змісту всіх навчальних дисциплін з урахуванням висвітлення питань територіальних громад.

4. Розробка вибіркового дисциплін, присвячених територіальним громадам.

5. Залучення викладачів до прикладних досліджень проблем територіальних громад: аналіз відповідності нормативних документів ТГ законодавчим документам; аналіз відповідності діяльності працівників ТГ нормативним та законодавчим документам; експертиза планів, програм розвитку ТГ; аналіз діяльності Ради ТГ; аналіз кадрової роботи у виконкомі; аналіз стану етики в ТГ; аналіз діяльності управлінь ТГ; аналіз стану надання адміністративних послуг; аналіз стану оцінки працівників виконкому; аналіз стану навчання працівників виконкому; аналіз мікроклімату у виконкомі; аналіз ефективності діяльності структурних підрозділів – виконкому; аналіз ефективності рішень, які приймаються у виконкомі.

6. Розроблення процедури визначення тем кваліфікаційних робіт, присвячених територіальним громадам.

7. Розроблення разом із магістрантами методики досліджень проблем територіальних громад, яким присвячені кваліфікаційні роботи.

8. Організація комплексних досліджень слухачів магістратури, які дозволяють більш ґрунтовно та всебічно дослідити певні аспекти діяльності територіальних громад, зокрема залучення до участі у всеукраїнських конкурсах наукових робіт, проєктах з проблематики.

9. Узагальнення результатів наукових досліджень магістрантів у публікаціях та методичних матеріалах для громад.

10. Залучення представників громад до проведення семінарів, тренінгів як для викладачів, так і для слухачів магістратури.

11. Участь у підвищенні кваліфікації працівників ТГ.

12. Створення системи безперервної освіти працівників ТГ.

13. Проведення методичних семінарів, лекцій, науково-практичних конференцій з актуальних проблем ТГ.

14. Пропаганда та поширення ефективного досвіду діяльності ТГ.

15. Участь у розробці програм, документів, процедур діяльності ТГ.

16. Участь у засіданнях Ради ТГ, громадських радах.

17. Створення англійської версії сайту територіальних громад на заняттях з англійської мови.

18. Укладання угоди з виконкомом як роботодавцем.

19. Налагодження комунікації (зв'язків) із територіальними громадами із залучення для цього випускників.

20. Розроблення процедури, методик систематичного оцінювання діяльності кафедри щодо реалізації завдань із налагодження взаємодії.

21. Проведення аналізу рівня готовності викладачів кафедри до взаємодії (визначення чинників, існуючих бар'єрів, які впливають на гальмування цього процесу).

За необхідністю залучити спеціалістів психологічної служби, оскільки важливим аспектом у розвитку діяльності кафедри у цьому напрямі є подолання пасивної (консервативної) позиції співробітників. Таким чином, реалізація кафедрою окреслених вище завдань, по-перше, має стати точкою відліку створення партнерських відносин всередині самого закладу освіти, виступати координатором такої діяльності між іншими кафедрами, але важливо, щоб їх інтереси збігалися. По-друге, бути своєрідним «мостом» для налагодження взаємодії між університетом і громадою, а співробітники кафедри – «будівельниками» цього непростого процесу. Підкреслимо, що кафедра може виступати у якості платформи для побудови стійких

партнерських відносин. Важливим аспектом у розвитку діяльності кафедри у цьому напрямі є подолання зазначених вище бар'єрів, зокрема пасивної, консервативної позиції співробітників.

Висновки. Спираючись на аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових праць з проблематики, встановлено, що новий етап реформування місцевого самоврядування вимагає переорієнтації діяльності закладів вищої освіти, зокрема кафедр. Тому, враховуючи зазначене вище та власний досвід, було окреслено покрокові завдання діяльності кафедри із забезпечення взаємодії з територіальними громадами (на прикладі кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами). У підсумку варто зазначити, що саме покрокова реалізація кафедрою вищезазначених завдань є основою та в перспективі гарантією встановлення партнерських взаємовідносин між територіальними громадами та закладами вищої освіти. Масштабність такої роботи вимагає інноваційних, конструктивних підходів до вирішення проблем як на рівні університету, так і на рівні кафедр. Завдяки спільній роботі можливо встановити стійкі партнерські відносини, які забезпечать користь як для громад, так і для університету. Звідси важливим аспектом є зацікавленість всіх сторін взаємодії. Актуальною проблемою для подальшого дослідження є конкретизація зазначених завдань діяльності кафедри із забезпечення взаємодії з територіальними громадами та висвітлення питань управління налагодженням такої взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Система управління якістю освітньої діяльності кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами URL:<https://drive.google.com/file/d/1yqwNASUkNo1cb6JiuIU0nrIyRErNiUB/view>. (дата звернення:).

2. Стратегія розвитку кафедри на 3 роки. URL: <https://docs.google.com/document/d/1uN-ixj6w9GyASBI-ay23OvcwOuXBw6xx0YGv7pf85I/edit#> (дата звернення: 11.04.2021).

3. Управління системою освіти територіальних громад: досвід країн Вишеградської четвірки для України: методичний посібник із збіркою кращих практик / А. Кавунець та ін. Вінниця : ТОВ «Твори», 2018. 120 с.